

Polttopisteessä-puhe

Hyvä Kansanlähetyspäivien juhlaväki. Rakkaat veljet ja sisaret Kristuksessa.

Kiitos, että olet saapunut juhlavieraaksi näille päiville. Kiitos, että olet tehnyt kesäjuhlastamme yhteisen kansanjuhlan. Kiitos myös teille, jotka seuraatte ohjelmaa etänä, olitte sitten kotimaassa Suomessa tai jossain kauempana. Myös te olette meille tärkeitä.

Evangeliumin ilosanoma koskee syntien sovitusta

Kansanlähetyspäivien teemana on tänä vuonna *Raamattu, herätys, lähetys*. Kaikki kolme sanaa kietoutuvat jokainen omalla tavallaan kristillisen uskon suurimman aarteen, evangeliumin ympärille. Evangeliumi on ilosanoma, hyvä uutinen.

Evangeliumi ei kuitenkaan ole mikä tahansa hyvä uutinen. Evangeliumi on hyvä uutinen siitä, että Jeesus on sovittanut syntimme ristillä ja siksi saamme uskoa hänessä syntimme anteeksi.

Raamatussa tämä hyvä uutinen sanoitetaan esimerkiksi seuraavasti:

»Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänä on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus, Herra. (Luuk. 2:10-11)

Ehkä jopa vielä tutumpi on monelle meistä niin sanottu pienoisevangeliumi, joka opetellaan rippikoulussa ulkoa:

Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän. »Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan sitä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen. (Joh. 3:16-17)

Evangeliumia ei voi ansaita, eikä se vaadi meiltä mitään. Jumala rakastaa sinua ja haluaa siksi antaa sinulle lahjaksi syntien anteeksiantamuksen ja iankaikkisen elämän.

Evangeliumi ei kuitenkaan ole pelkästään hyvä uutinen Jeesuksesta, vaan Jeesus itse on evangeliumi. Hän ei vain tuo pelastusta – hän on pelastus. Evangeliumi on voima, joka vaikuttaa meissä sen, mitä se lupaa.

Oikein ymmärrettynä koko Raamattu kertoo pohjimmiltaan evangeliumin ilosanomasta. Jeesus on Raamatun punainen lanka, ja lupaus syntiemme sovittajasta, Messiaasta, annetaan heti syntiinlankeemuksen tapahduttua.

Yksi mielestäni Raamatun puhuttelevimmista kohdista on Ensimmäisen Mooseksen kirjan kolmannen luvun jae yhdeksän. Edellisessä jakeessa kerrotaan, miten Aadam ja Eeva alkoivat syntiinlankeemuksen jälkeen pelätä Jumalaa. Jumala ei kuitenkaan käännä heille selkäänsä, vaan lähestyy heitä ja kutsuu yhteyteensä: "Herra Jumala huusi miestä ja kysyi: »Missä sinä olet?«"

Jae kuvaa erinomaisella tavalla sitä millainen Jumala on. Hän rakastaa langennutta, rikkinäistä ja yhteydestään pois poikennutta ihmistä. Hän ei käännä selkäänsä meille, jotka olemme rikkoneet yhteytemme hänen kanssaan, vaan kutsuu meitä rakastavan isän tavoin takaisin luokseen.

Siksi rohkaisen sinua, joka koet olevasi kaukana Jeesuksesta. Tule rohkeasti hänen eteensä tunnusta syntisi ja tee parannus. Evankeliumi on hyvä uutinen sinulle, Jumala tahtoo antaa sinulle Jeesuksen nimessä ja veressä kaikki sinun syntisi anteeksi.

Yksimielisyys evankeliumin opista ei enää toteudu

Evankeliumi on kristityille niin kallis aarre, että sitä on pidetty myös kaikkein keskeisimpänä kristillisen yhteyden tuntomerkinä. Augsburgin uskontunnustuksen seitsemännessä artiklassa tämä lausutaan seuraavasti:

"Kirkon todelliseen ykseyteen riittää yksimielisyys evankeliumin opista ja sakramenttien toimittamisesta."

Miten *evankeliumin oppi* sitten tulisi ymmärtää. Mitä kaikkea se sisältää? Mitkä lopulta ovat kristillisen yhteyden edellytykset?

Ymmärrän tunnustuksemme opetuksen niin, että todelliseen ykseyteen riittää sen mukaan yksimielisyys niistä 21 tärkeimmästä uskonkohdasta, jotka Augsburgin tunnustus evankeliumin oppina esittää.

Nyt kuitenkin näemme, että Suomen evankelisluterilaisessa kirkossa ei ole tänä päivänä ongelmia vain siinä, miten ymmärrämme erinäiset tunnustuksemme evankeliumin oppia koskevat uskonkohdat, vaan myös siinä, mitä evankeliumi varsinaisesti koskettaa.

Piispa Mari Leppänen kirjoitti Suviseurojen aikaan Facebook-seinällään:

– Lainausta alkaa –

"Opetus, jossa sanotaan, että homoseksuaalisuus on syntiä tai että kyllä saat kuulua vähemmistöön, mutta et saa rakastaa etkä elämäsi aikana toteuttaa rakkauttasi, on väkivaltaista. Kun se vielä perustellaan uskonnolla, kyse on hengellisestä väkivallasta. Sellainen murtaa ihmisen mielen, mutta myös jumalasuhteen."

– Lainausta päättyy –

Toisin sanoen, se mitä Jumala omassa sanassaan sanoo synniksi on Mari Leppäsen mukaan hengellistä väkivaltaa. Hänen mukaansa ihmisen yhteys Jumalaan murtuu, jos

hän ei saa toteuttaa homoseksuaalista rakkauttaan. Tämä on väärää opetusta, ellei suorastaan jumalanpilkkaa, jonka kanssa meillä ei tule olla mitään tekemistä.

Kun evankeliumi ei olekaan enää hyvä uutinen Jumalan lain rikkoneelle syntiselle, vaan vaatimus saada elää kuten itse parhaaksi näkee, ollaan kaukana raamatullisesta uskosta.

Paavali kirjoittaa erittäin jyrkästi tällaisen uuden evankeliumin levittäjiä vastaan:

7 Mitään toista evankeliumia ei kuitenkaan ole. Jotkut vain hämmentävät teidän ajatuksianne ja koettavat vääristää Kristuksen evankeliumia. 8 Julistipa kuka tahansa teille evankeliumia, joka on vastoin meidän julistamaamme – vaikkapa me itse tai vaikka taivaan enkeli – hän olkoon kirottu. 9 Toistan sen, minkä olen ennenkin sanonut: jos joku julistaa teille evankeliumia, joka on vastoin sitä minkä olette saaneet, hän olkoon kirottu. (Gal. 1:7-9)

Ainoa evankeliumi on kirjoitettuna Raamatun pyhään sanaan. Siksi meidän täytyy pysyä Raamatun opetuksessa ollaksemme Jumalan lapsia.

Kirkossamme on viime vuosikymmeninä tehty yhä kauemmas Raamatun totuudesta meneviä ratkaisuja. Tänä vuonna uusi avioliittokäsitys on käytännössä ajettu kirkossamme piispojen johdolla läpi, vaikka kirkolliskokous sen virallisesti torjuikin.

On äärimmäisen vakava paikka, että piispamme esittivät ensin Raamatun opetuksen vastaista kirkon avioliittokäsityksen muutosta ja kirkolliskokouksen torjuttua tämän veivät asian kuitenkin läpi käytännössä pastoraalisen ohjeensa avulla.

Huomatkaa, että myös Matti Salomäki, joka jätti pastoraalisesta ohjeesta eriävän mielipiteen, oli piispoista ensimmäisten joukossa toteamassa, että ohje on voimassa hänen hiippakunnassaan. Meidän ei tule sulkea silmiämme todellisuudelta, vaan sanoutua irti väärästä opetuksesta, joka rikkoo kirkkomme ykseyden.

On tärkeää tunnistaa, että kirkkomme on muuttunut peruuttamattomalla tavalla. Kyse on sekä Raamatun arvovallan heikkenemisestä että itse jumalakäsityksestä. Siellä, missä ei enää uskota itsensä sanallisesti ilmoittaneeseen, pyhään ja muuttumattomaan Jumalaan, ei pitäydytä Raamatun ilmoitukseen siitä, millainen Jumala on.

Raju muutos näkyy kirkossamme esimerkiksi siinä, kuinka kolme vuotta sitten tehdyssä tutkimuksessa vain 38% papeista piti sanan julistusta erittäin tärkeänä työtehtävänä. Vastaava luku oli vielä vuonna 2010 peräti 77%.

Raamatun arvovallan heikkeneminen on johtanut kirkossamme sekä virkakäsityksen muutokseen että avioliittokäsityksen muutokseen. Molemmat näistä ovat sellaisia muutoksia, joista ei näytä olevan paluuta.

Seurakuntavirassa olevista papeista jo kaksi vuotta sitten 61% oli naisia. Uusista vihittävistä papeista heitä on valtaosa. Samoin samaa sukupuolta olevien parien kirkollista vihkimistä kannatti jo kolme vuotta sitten 69% papeista, minkä jälkeen luku on edelleen ollut kasvussa. Arvioitu 10 vuoden sisällä koittava kirkon taloudellinen kriisi ei muuta kirkkoa yhtään sen uskollisemmaksi Raamatulle.

Suomen ev.lut. kirkon ykseys on jo murtunut

Kirkkomme ykseyden murtunut tila todetaan suoraan ja yksiselitteisesti myös kirkolliskokouksen perustevaliokunnalle annetussa kirkkomme tilannetta käsittelevässä teologisessa lausunnossa. Lainaan lausuntoa hieman kansantajuistetussa muodossa.

– Lainausta alkaa –

Luterilainen teologi David Yeago toteaa, että jos kirkko ei kykene yhtenevään opetukseen, käytännössä kirkko on jo hajonnut; jos kirkolla on kaksi eri opetusta, on myös tosiasiallisesti kaksi eri kirkkoa. Michael Rootin kirjoittamien ekumeenisen dialogin perusperiaatteiden mukaan kirkollisessa yhteydessä olevat osapuolet eivät voi tehdä tyhjäksi toisen yhteisön ymmärrystä omasta identiteetistään...Yhteisö A ei voi sitoa itseään käytäntöön, joka sotii yhteisö B:n olemusta vastaan, ja päinvastoin. Samat periaatteet soveltuvat myös yhteisöjen sisällä. Talo, joka riitautuu itsensä kanssa ei voi pysyä pystyssä.

Yeagon ja Rootin huomioiden pohjalta voitaisiin arvioida sitä, milloin perustavanlaatuinen erimielisyys muodostuu ykseyden esteeksi. Kuten olen jo antanut ymmärtää, tilanne on kirkollisen yhteyden kannalta vaikea ja vakava, koska molemmat osapuolet ovat julistaneet toisensa harhaoppisiksi...[M]olemmat osapuolet katsovat toisen olevan sekä moraalisesti että opillisesti harhassa asiassa, joka on heille tunnustuskysymys.

– Lainausta päättyy –

Tämä kirkkomme tosiasiallinen hajaannus näkyy herätysliikkeissämme. Jokaisen liikkeen sisällä on kasvava joukko ihmisiä, jotka ovat eronneet Suomen evankelisluterilaisesta kirkosta. He eivät ole eronneet sen tähden, että olisivat luopuneet luterilaisesta tunnustuksesta.

He ovat eronneet kirkosta omantunnon syistä, koska eivät enää katso voivansa kuulua Suomen evankelisluterilaiseen kirkkoon niiden käytännöllis-opillisten uudistusten tähden, joita kirkkoon on voimakkaalla kädellä tuotu erityisesti viimeisten vuosien aikana, ja jotka asettuvat voimakkaasti Jumalan sanan selkeää opetusta vastaan.

Ykseyden arvo ja siunaus murtuneessa todellisuudessa

Tässä tilanteessa osalla meistä saattaa olla kiusaus vetää mutkat suoraksi ja toivoa välitöntä uuden kirkon muodostamista. Tämä on tietysti erityisen ymmärrettävää niiden kannalta, jotka ovat omantuntonsa pakottamina eronneet Suomen evankelisluterilaisesta kirkosta.

Suurella kuvassa asia ei kuitenkaan ole näin suoraviivainen. Siinä missä yksittäisen kristityn on hengellisten isiensä tai äitiensä kanssa keskusteltuaan seurattava omantuntonsa ohjausta, joutuu kokonainen herätysliike ottamaan huomioon laajempia näkökulmia.

Teologisesti olemme kirkkokysymyksen suhteen voimakkaassa jännitteessä. Toisaalta on tunnistettava se, ettei kirkon hajoaminen voi koskaan olla lähtökohtaisesti tavoitteemme. Toisaalta on muistettava Paavalin opetus siitä, että on olemassa raja, jonka kohdalla kristityn on välttämätöntä vetäytyä väärin opettavien kristittyjen yhteydestä.

Bo Giertz muistuttaa meitä kirjassaan *Kristuksen kirkko* siitä, että koska kastettu ihminen on jäsen Kristuksen ruumiissa on kirkolla mitä vakavin velvoite elää rikkumattomassa ykseydessä. Tämän ykseyden perusta on Giertzin mukaan kristittyjen yhteys Kristuksen sovittavaan uhriin, joka otetaan vastaan uskolla ja välitetään kasteessa.

Vaikka kirkko on samaan aikaan sekä näkyvä että näkymätön, korostaa Giertz myös näkyvän kirkon olevan välttämättä yksi, sillä se on Raamattu johdonmukainen opetus. Siksi meidän on hänen mukaansa rukoiltava Jumalaa varjelemaan meitä yhä kasvavalta hajaannukselta, ettei Kristuksen ruumis ainakaan meidän tähtemme saisi enemmän haavoja.

Tämän todellisuuden keskellä Giertz kutsuu reformaatiota sekä väistämättömyydeksi että vahingoksi. Väistämätön se oli siksi, että kirkon oli välttämätöntä palata omaan sanomaansa evankeliumin ansaitsemattomasta armosta. Vahingollinen se oli siksi, että piispat eivät tuolloin tajunneet, että tällainen hetki oli koittanut, ja siksi kirkko jakautui.

Giertz nostaa näin huomiomme keskukseen erityisesti sen tosiasian, että uskonpuhdistajat eivät koskaan halunneet rikkoa välejänsä vanhaan kirkkoon. Näin kuitenkin tapahtui sen tähden, että evankeliumin opissa pysyminen teki siitä lopulta väistämättömän asian.

Giertz sanoo tämän muistuttavan meitä tärkeällä tavalla siitä, että samalla kun kirkon sisällä olevat väärinkäytökset on poistettava, sillä yhteys Kristuksessa voi toteutua vain yhteisen uskon sisällön eli evankeliumin opin kautta, on kuitenkin itse kirkosta pidettävä kiinni.

Tämän päivän herätysliikkeiden kannalta tämä tarkoittaa sitä, että oikea tie eteenpäin ei ole siinä, että ryntäämme suin päin perustamaan uuden luterilaisen kirkon, vaan siinä että pidämme rohkeasti kiinni Raamatun opetuksesta ja luterilaisesta tunnustuksesta kaikessa siinä mitä teemme.

Miltä tulevaisuus näyttää?

Tässä tilanteessa on oltava rohkeita ja lujia, kuten Paavali opastaa Timoteusta:

Pidä sinä kiinni siitä, minkä olet oppinut. Sinähän olet siitä varma, koska tiedät, keiltä olet sen oppinut. Olet myös jo lapsesta asti tuntenut pyhät kirjoitukset, jotka voivat antaa sinulle viisautta, niin että pelastut uskomalla Kristukseen Jeesukseen. Jokainen pyhä, Jumalan Hengestä syntynyt kirjoitus on hyödyllinen opetuksesi, nuhteeksi, ojennukseksi ja kasvatukseksi Jumalan tahdon mukaiseen elämään. (2. Tim. 3:14-16)

On pysyttävä oikeassa evankeliumin opissa, mutta on myös rohjettava katsoa realistisesti tulevaisuuteen. Samalla kun meidän on ymmärrettävä ja pidettävä arvossa kirkon ykseyttä, meidän ei kuitenkaan tule sulkea silmiämme realiteeteilta, joiden keskellä elämme.

Sillä tiellä, jolla STI:n yhteydessä yhdessä tietä eteenpäin etsivät järjestöt ovat, ei näytä olevan muuta päätepistettä kuin kirkon ulkopuolelle ajautuminen, ellei kirkon johdon asenteessa herätysliikkeitä kohtaan tapahdu merkittävää muutosta.

Jotkut teistä herätysliikkeiden ystäväistä ovat ilmaisseet huolensa siitä, että herätysliikkeet eivät tunnu tekevän mitään. Ehkä sinäkin olet pohtinut sitä, aikovatko herätysliikkeet suurista sanoistaan huolimatta kuitenkin käytännössä hiljaa sopeutua tilanteeseen, jossa kirkkomme luopuu Raamatusta.

Jos mietit tällaista, tahdon vakuuttaa sinulle, ettei näin ole. Kerroimme herätysliikejohtajien Lauri Vartiaisen ja Tom Säilän kanssa arkkipiispalle huhtikuussa, että toimintamme rajoittamisen aika on ohitse. Me pysymme Raamatun opetuksessa ja jatkamme toimintaa. Tarkoituksemme on pysyä kirkon sisällä, mutta varaudumme myös siihen, ettei tämä ole mahdollista.

Vaikka olen asenteeltani peruspositiivinen ihminen, näyttää minusta tällä hetkellä siltä, että mitään merkkejä muusta kuin tilanteen yhä vaikeammaksi muuttumisesta ei ole nähtävissä. Kuvaavaa on, että yksi herätysliikkeille edelleen myönteinen piispamme kysyi minulta toukokuussa, että mitä kirkko muka menettää, jos se menettää 40.000 herätysliikkeiden ystävää? Kirkkohan menettää muutenkin noin 50.000 jäsentä joka vuosi.

Meidän ei tule ajatella olevamme kirkolle sen tärkeämpiä kuin oikeasti olemme. Nykyisten piispojen mielestä kirkolla on varaa menettää kaikki muut herätysliikkeet paitsi Vanhoillislestadiolaisuus.

Miten tästä eteenpäin?

Meidän on tärkeää olla realisteja, kun mietimme tietä eteenpäin. Tarpeettomaan pessimismiin ei kuitenkaan tule vajota. Kun katsomme laajemmin Suomen hengellistä tilannetta tänä päivänä, näemme, että evankeliumi menee jatkuvasti eteenpäin. Nuorten keskuudessa on herännyt uudenlaista kiinnostusta evankeliumia kohtaan. Työlle perheiden parissa on suurta kysyntää. Jotkut puhuvat jopa herätyksestä.

Kaiken keskellä on selkeitä merkkejä siitä, että niin sanottu postmodernismin aika on tullut päätökseen ja ihmiset kaipaavat merkitystä merkityksettömyyden keskelle.

Siellä missä evankeliumin ilosanomaa syntien sovitukselta pidetään esillä ja tietä eteenpäin etsitään Jumalan sanan äärellä tulevaisuus näyttää valoisalta.

Kansanlähetyksen työssä on paljon hyviä uutisia. Kulunut vuosi on ollut siunattu. Olemme kokeneet Jumalan huolenpitoa. Evankeliumi on tuottanut hyvää hedelmää sekä kotimaassa että ulkomailla. Liikkeemme yksityinen kannatus on kasvanut ja toiminnallemme on kysyntää. Olette osoittaneet, että kotimaassa ja ulkomailla tekemämme työ on tärkeää ja siihen halutaan sitoutua. Näin on edelleen myös monen seurakunnan kannalta. Lämmin kiitos siitä, että olemme saaneet jatkaa yhteistä työtä evankeliumin eteenpäin viemiseksi.

Kansanlähetyksellä alkaa pian uusi lähetyskurssi. Liittohallitus hyväksyi toukokuussa lähetyslinjalle 6 opiskelijaa. He ovat kaikki lupaavia lähetystyön tulevaisuuden toteuttajia.

Nyt olemme uuden haasteen edessä. Koska tunnistamme, että kirkollinen tilanne on edelleen vaikeutumassa, on erityisen tärkeää, että lähetystyössämme nojataan yhä vahvemmin yksityisen kannatuksen varaan. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että se voimakeko lähettää nämä uudet ihmiset viemään evankeliumin kallisarvoista aarretta maailmaan, riippuu siitä, haluatteko te työmme ystävinä mahdollistaa heidän lähettämisensä. Jokaisen meidän taloudellista panostamme tarvitaan. Kenelläkään ei ole varaa jäädä sivuun.

Esitän vielä kaksi vetoamusta, jotka eivät liity rahaan.

1. Meidän on tänä päivänä rukoiltava enemmän kuin koskaan aiemmin välillemme keskinäistä rakkautta. Nyt ei ole liikkeiden välisen eikä sisäisen vastakkain asettelun aika.

Meidän täytyy tällä hetkellä sietää sitä, että liikkeinä ja yksilöinä, herätysliikkeiden kaikilla tasoilla johdosta työn etäisempiin ystäviin saakka, on vaihtelevaa suhtautumista siihen, miten juuri tänään tulisi toimia.

Jos toiset pitävät liikkeitämme liian hitaina, niin toiset taas miettivät suuren huolen keskellä, ettei nyt vaan kävisi niin, että oma herätysliike ajautuu kirkon ulkopuolelle. Tuetaan toisiamme tässä tilanteessa ja etsitään tietä eteenpäin yhdessä, vaikka keskinäiset ratkaisumme paikoin eroaisivat toisistaan.

2. Meidän vanhempien, iältämme ja roolitamme vanhempien kristittyjen, on nyt tärkeää tukea nuorempia sukupolvia.

Meidän on ennen kaikkea pidettävä huolta siitä, että myös tulevilla sukupolvilla on maassamme kotipaikka, jossa he voivat kasvaa terveessä raamatullisessa uskossa Jumalan lapsina. Muistetaan Psalmikirjoittajan sanat:

Minä aion esittää viisaiden mielteitä, tuon julki menneisyyden arvoituksia, vanhoja asioita, joista olemme kuulleet, joista isämme ovat meille kertoneet. Me

emme salaa niitä lapsiltamme vaan kerromme tulevillekin polville Herran voimasta, Herran teoista, ihmeistä, joita hän on tehnyt.

Hän sääti Jaakobille säädöksensä, hän antoi Israelille lakinsa ja käski meidän isiämme opettamaan ne lapsilleen, jotta tulevakin polvi ne tuntisi, jotta vastedes syntyvätkin ne oppisivat ja kertoisivat omille lapsilleen. Jumalaan heidän tulee turvautua, muistaa, mitä hän on tehnyt, ja noudattaa hänen käskyjään. (Ps. 78:2-7)

Tiivistän puheeni ydinsisällön vielä neljään kohtaan.

1. Pidetään yhdessä kiinni Raamatun opetuksesta.
2. Jatketaan varautumista siihen, että piispat ajavat toimintamme kirkkomme ulkopuolelle.
3. Arvostetaan ja vaalitaan yhteyttä sisarjärjestöihin ja rukoillaan lakkaamatta sekä kirkkomme että toistemme puolesta.
4. Pidetään evankeliumin ilosanomaa esillä avoimesti, luovasti ja rohkeasti myös täällä kotimaassa. Viedään sanomaa Jeesuksesta tavalla ja toisella myös niille, jotka eivät hakeudu kokouksiimme. Mottomme ”evankelioikaa kansa evankelioimaan kansoja” on nyt ajankohtaisempi kuin koskaan, sillä yhä suurempi osa Suomessa asuvista ei tunne evankeliumia.

Päätän tunnustuksemme sanoihin:

Toivomme on, että niin kuin me elämme ja taistelemme yhden ainoan Kristuksen alaisina, me voisimme myös elää yhdessä ja yksimielisinä yhdessä ainoassa kristillisessä kirkossa.